

فارسی کرمان

شیخیه بالای سر امیر المؤمنین نمیروند ، در کر بلای شیخیه را « پشت سری » میخواند « فک . = /bâle seri/ بالاسری . /bâlâ tene/ بالاتنه . قسمت بالای بدن که میان سر و پاهای جای دارد = /bâle tene/ بالاتنه . /bâlâ xune/ بالاخانه - اطافی که در قسمت بالای ساختمان سازند. در شهر کرمان بالاخانه راه پله داردو لی در دهات ندارد [؟] دردهات میوه های خشک را در این بالاخانه گذارند « فک . = /bâl xune/ بالخونه . /bâlâyî/ بالایی - پشتیبانی - همیشتی /az=kerdan/ از بالایی گردن پشتیبانی و همیشتی گردن = /az=vêdar umedan/ از بالایی بهدر آمدن = /az pošti kerden/ از پشتی گردن . /bâlâ zedan/ بالازدن - بالارفتن، ترقی کردن. در قیمت هم مصطلح است « بالا زدن قیمت = ترقی کردن (تهرانی) » فل. /bâle eedan/ = /bâle câq tar/ بالاچاقتر ← /bâlâ câq tar/ بالاچاقتر ← /bâle dâdan/ بالاده دادن ← /bâlâ/ بالاده دادن = /bâle hur/ بالاهور . /bâlâ hur/ بالاهور . /bâle keşidan/ بالاهشیدن ← /bâlâ keşidan/ بالاگشیدن ← /bâleng/ بالنتک - « بادر نگ که

/vâbâle dâdan/ بالا- /bâlâ/ به بالا دادن: بر شمردن، ناسزا گفتن . /zireše vâbâle dâdan/ زیرش را به بالا دادن - کمک کردن در بالا دادن بار بار و به طمعه، کسی را در دعوا و دشمنی تحریک کردن . /bâlâ câq tar/ بالاچاقتر-قوی تر، بالاتر، بالادست تر = /bâle câq tar/ بالاچاقتر . /bâlâ hur/ بالا هور - پیشکار قنات [ماهان] طرف بالای قنات، بالاهور قنات، طرف بالای قنات، بالاهور باد: سمت بالا که باد از آنطرف وزد. بالاهور خرم: سمت بالای خرم = بالهور = بالاور = بالاوار [ف] « فک . ۱- /bâlâ keşidan/ در قول و امامت خیانت گردن « مال کسی را بساحق خوردن (ط) » فل . ۲- /bâlâ ovordan/ زیاد آوردن در حساب و خرید و فروش، سود بردن ۳- /bâlâ/ بالا آوردن - « بار آوردن (خ) » فل. /bâlâ seri/ شیخیه بدیگر شیعیان می دهند و چنین گویند که شیخیه در بالای سر قبیر ائمه نماز نمی گزارند ولی بدیگر شیعیان در آن مانع نمی بینند « لقبی است که شیخیه بغیر از هم مسلکان خود داده اند. چون روایتی داریم که سر حضرت امام حسین ع. را بالای سر امیر المؤمنین دفن کرده اند. از اینجهت

- /bâqelâbâd/bâqerâbâd/
باقرآباد - ۵۶-۱۳*۵۶-۳۰ دهکده
خانواری دهستان باخن در ۱۲ کیلو
متری جنوب کرمان. محصول آن غله و
میوه است .
- باقرآباد - ۴۹-۳۷*۵۶-۳۰ دهکده
یک خانواری دهستان سرینان در ۳۵
کیلومتری خاور زردکرمان .
- /bâqelete/ باقله - باقله، مشهور ترین
بقولات «باقلی» [تهران] = بافلا [فب]، فک.
- /bâqerqere/ باقرقره = باقرقره
، بزندای حلال گوشت، از
«چکر» کوچکتر طوی ندارد و یک رنگ
است، در آسمان هنگام پرواز میخواهد «فک» .
- /bâγ bas(t)/ باع بست - باستان .
- /bâγ e almâs/ باع الماس -
- ۳۰ - ۲۵*۵۷ - ۳۷ ده بیست و پنج
خانواری دهستان چهار فرسخ در ۱۲ کیلو
متری باختیر شهداد کرمان هواپیش گرم
و محصولش خرما و غله است .
- /bâγ e bâlâ/ باع بالا /
۳۰-۳۲*۵۷-۳۰ دهکده سه خانواری
دهستان حر جند در ۸۵ کیلومتری شمال
کرمان .
- /bâγ e cel korre/ باع چل گره
از باغهای قدیمی شهر کرمان بوده و
اینطوریکه حدود آنرا فعلا تپین میکنند
یک فرسخ طول داشته است. معروف است
که هادیانی در این باغ افتاد و باجهل
کره از این باغ درآمد، فک .
- /bâγ e gouri=gabri/ باع

- از پوست آن مر با درست کنند، فک. از
میوه های گرسنگی و جزء مر کبات است .
- /xyâr*/ خیار بالشگ، خیار سبز .
- /bâle ovordon/ باله آوردن ←
- /bâlâ ovordan/ باله اوردن .
- /bâle seri/ باله سری ←
- /bâlâ seri/ بالاسری .
- /bâlešt/ بالشت - بالشت
- /bâlešt e mâr/ بالشت مار -
- حشره ای بهن و گرد که در جاهای مرطوب
زندگی میکند و معروف است که مار سر
خود را روی این حشره میگذارد و
میخواهد = بالشتک مار [تهران] = بالشتی
مار [فب]، فک «بلشتک مار» .
- baleštak mâr = نوعی حشره سیاه رنگ
شبیه سوسک که در نقاط مرطوب زندگی
میکند (لار) «فل .
- /bâleštu/ بالشتو - بالش کوچک .
- پس گردن آدم فربه که بین آمده باشد .
- /bâle tene/ باله تنه ←
- /bâlâ tene/ باله تنه ← بالاتنه .
- /bâle xune/ باله خونه ← بالاخانه .
- /bâlâ xune/ باله خونه ← بالاخانه .
- bâlâhur = باله یور = bâle yur/
باله یور .
- /bâle zedan/ باله زدن ←
- /bâlâ zedan/ بالازدن .
- /bâmyâ/ بامیه = /bâmye/ بامیه .
- بامیا - از بقولات معروف که در خورش میکنند
- /bâmiye/ تخدمان بوته ای یکساله که
- تازه آن در خورش مصرف میشود =
- بامیه [تهران] = بامیا [فب]، فک .

فارسی کرمان

«دره ر تشهه(۱۲ دقیقه) هفتاد و پنجم متر
مربع را آبیاری می کنند» .
مربعه /bâr/ ۱ - بار ۲ - غم ۳ - دفعه
۴ - بر ۵ - حمل و آبستنی ۶ - باره زبان.
را که تازه بار بر پیشش نهند، که بی که
تازه بهمن بار ببری رسیده باشد .
بار /kerdan/ - ۱ - بار
زدن ، بار چارپارا رویش گذاشتن ۲ -
روی اجسام گذاشتن غذا برای پختن
«خراسانی» = بار گذاشتن (طهرانی) »فل .
باره /bâr-band/ ۱ - طویله
بی سقف «باره بند» bâre band م محلی بدون
سقف و سنباز که دور تادر آن آخرود و
اخیه است = بهار بند [تهران] » فل .
۲ - رختخواب پیچ، چادری که رختخواب
سفری را در آن پیچند. «گاله ما نندی که
رختخواب و فرش سفر را در آن می بندند
(همه) » فل .
باره بندی /bârbandi/ - بسته بندی
و تهیه بار برای حمل، فعل آن باره بندی
کردن است و مجازاً به کسی که حما بی
لفت ولیس کرده و اندوخته گفته فراهم
کرده باشد گویند. /xubwkerde/
باره بندی کرده است. یا
بارش را بسته است. کنایه از اینکه آماده
سفر به دیوار تازه بیست .
باره /bâr dâr/ ۱ - آبستن ۲ - صفت
زبانی که باره گرفته است .
باره بند /bârdun/ - کیسه خاک
کشی که بر پشت حیوانات گذارند =
باریز /bâriz/ .

گبری - ۲۱ ۵۷-۱۳* دهکده یک
خانواری دهستان درختگان در ۲۴ کیلو
متری شمال خاوری کرمان .
باغ /bâγ e hoseyn beyg/
حسین بیگ - ۱۶ ۵۷-۲۹* دهکده
سه خانواری دهستان درختگان در ۲۸
کیلومتری شمال خاوری کرمان .
باغ هوتك /bâγ e hutk/
۳۰-۲۸ ۵۷-۳۷ ده ۵۰ خانواری
دهستان جهار فرسخ در ۱۵ کیلومتری
شمال باختری شهداد کرمان هوایش گرم
ومحصول آن غله، خرما و حناست .
باغین /bâγin/ ۵۶-۵۲
۳۰-۴۱ مرکز دهستان باغین از بخش
حومه در ۲۹ کیلومتری جنوب باختری
کرمان دارای ۶۰۰ خانوار سکنه و کار
مردم آن کشت غله، پنبه، میوه و کارزان
ریسندگی و کرباسیافی است. نام دهستان
نیز باغین است هوای آن سردسیر و آب
آن از فرات و رودخانه câri جاری است
که از چار طاق cartâq سرچشممه می گیرد .
و پس از عبور از دیههای ده - تازیان
بیهه باغین می رسد این رودخانه در
تابستانها خشک است. انشعاب راهشوسه
تهران - کرمان و کرمان - بند عباس در
من کن بخش است این دهستان دارای
۱۹ پارچه آبادی و قریب شش هزار نفر
جمعیت است .
باغروی /bâγroui/ - مقدار
آب و قدرت آبیاری آن :
/teşteyi se qesab bâγroui dâre/
تشته (طشه) ای سه قصب باغروی دارد .

بر روی پایهٔ چرخ نخر بسی برای قرارگاه
دوك نصب می‌کنند.

/bâriz/ باریز - ظرفی که با آن
خاک حمل کنند. «گاله» فک. «گاله
بنمهای راموئی [فب]» فل. ← /zambl/
زنبل و /bârdun/ باردا.

/bârpic/ بارپیچ - دیسما نی که
بار را با آن بسته بندی و بارپندی می‌کنند.
/bârun-e oštolom/ باران اشتلم -
باران درشت و تند، رگبار، فک ←

/bâreš(t)/ بارش -
با سمه‌یی - ساختکی
بزکی «مصنوعی، قلابی (همه)» فل.
/bâšâ/ باشا - جدیدتری یا هادری.
/bâšu/ باشو - شکسته باشا پدر پدر
یا پدر هادر را با این لفظ خوانند، فک.
/bâše/ باشه - مرغی است شکاری،
فل.

/bâšu/ باشو ← /bâšâ/ باشا.
/bâzâre šâ/ بازار شاه - نام
بازاریست در مجله‌یی به معین نام در
شمال کره‌ان که گویا در زمان شاه عباس
بزرگ ساخته شده است. /-i kerdan/
بازارشاهی گردن - پیک نیک گردن، دانکی
گردن. /-i xâbidan/ بازار شاهی
خواهیدن - دم خوابیدن، بدرو خوابیدن.
«دم خوابیدن در حمام» فک [۶].

/bâzâr tizi/ بازار تیزی - بازار
گرمی، رونق بازار، فک. /-kerdan/
بازار تیزی گردن - جنس را عرضه کردن.
و برای فروش جنس سرو صدا راه انداختن.
در مورد زنی که خود را آراسته باشد نیز

/bâredi/ باردي - «شوخي» فک.
خنکی، شوخی بیمزه.

/bâr endâz/ بار انداز - جایی
که کاروان بدار می‌گشاید و بارگیری
می‌کند، محلی است. دور تادور کاروان سرا
که چار و اداران در آنجا بارگیرند، فک.

/bâreš(t)/ بارش - باران.
/-e oštolom/ بارش اشتلم - باران،
سیل آسا /-ou/ بارش او - بارش آب،
آبی که از سقف قنات فرو جکد = /-âb/
دقناتی که از سقف مجرای آن آب تراود،
از اصطلاحات مقنیان است» فک.

/bâr fetan/ بارفتن - «بلوری
غیرشفاف بین نگاهای مختلف» فک.

/bâr gir/ بارگیر - ظرفیت کیسه
یا ظرف و بارکش را گویند. /-i/
۱ - ظرفیت ۲ - تهیه بار برای حمل
بارگردان، بار را بر جهار پا گذاشتن «فل.
/bârgereftan/ بارگرفتن - بارزدن،
بارگردان، بار را بر جهار پا گذاشتن «فل.
بارهم می‌گویند و در پیشکی درمانی به کار
می‌رود.

/bârike/ باریک - راه و ساختمان،
دالان باریک [به-ک]: راهروه فک.

/bârik reştan/ نازک رشتن ۲ - ظاهر بیمار و علیل
داشتن. با آمونا له سخن گفتن.

/bârik şodan/ باریک شدن -
۱ - لاغر شدن ۲ - «دقیت گردن و در
چیزی فرو رفتن (همه)» فل.

/bârisu/ باریسو - چنبه ره لیفی که

فارسی کرمان

/befal/ بفحل - برای جفتگیری
 آمادگی داشتن = /fāl/ فحل =
 /vepə/ دیا، بیا .

befahl budan - بفحل بودن ،
 طلبیدن نر و ماده جنس مخالف خود را «فک» .

/beglarbegi/ بیگلربیگی =
 /beylarbegi/ بیلربیگی - نام یکی از
 حکام قدیم کرمان - گف. /beylar/ بیلر .

= /behām šur/ بهم شور =
 /varham šur/ = /vehām šur/
 برهم شور - «بهم شور» ببلشو ، درهم و
 بیهدهم «فک» .

/behār/ بهار - شکوفه ، گل .

/e reyhun/ بهار نارنج = /e nārenj/
 بهار زیحان - «گل زیحان که آن را روی
 آب جوش میریزند و سپس آن را میگیرند
 آب آنرا برای رفع سرفه مینوشنند» فک.

/behāre/ بهاره - مناسب فصل
 بهار ، هر بوط به فصل بهار . نوعی خربزه
 پیشتر سه .

- /behārestan/ [بهارستان] -
 ۲۹-۵۸*۵۷-۱۶ دهکده سه خانواری
 در ۱۳ کیلومتری جنوب کرمان .

۳۶ - ۵۸*۵۶ - ۳۰ دهکده دو
 خانواری دهستان سربناب در ۲۵ کیلو
 متری شمال خاوری زرند .

/bejā ovordan/ بجا آوردن -
 شناختن - باز شناختن .

- /bējetabād/ بهجت آباد -
 ۳۰-۵۶*۵۶-۲۹ دهکده یک خانواری
 دهستان حومه در ۱۴ کیلومتری شمال
 باختری زرند کرمان .

بهنگار میروند» فک .

/bāze/ بازه - مرز و حاشیه
 کرت تهای زراعتی که از سطح کرت بلندتر
 است . «برآمدگیها ای کوچک و باریک بین
 دو کرد زراعتی» فک . /bāza/ فرو
 رفته کی میان دو نیه (خراسانی) منزهای
 بین کردهای زراعتی (فب) » قل .

/dar əvordan/ /bāzi/ بازی - گف .
 مسخرگی کردن ، بهمسخره گرفتن . «مسخره
 بازی کردن (خراسانی) شوخی و لوس بازی
 (تهرانی) » قل . /dādan/ بازی
 دادن - فریب دادن «خراسانی» قل .
 سرگردان کردن . /kerdan/

۱ - بازی کردن - قمار کردن
 ۲ - شل بودن پیچ و مقوه و میله
 سفت - جزم - محکم - فرس ... در
 اصطلاح مکانیکی جفت و جزم بودن
 (تهرانی) » [؟] قل . //bažimoush-
 بازیکوش . //muši kerdan/ بازیموشی
 کردن - بازیگوشی کردن .

/bedal/ بدل = /belad/ بلد -
 عوض ، تلافی . /avez o belad/ عوض و
 بلد - عوض و بدل «badel» = امازنت ،
 عاریه (لار) » قل . /kerdan/ بدل کردن -
 «جواب فن حریف را در کشتنی دادن و فن
 مخالف اورا زدن . این واژه از اصطلاحات
 زورخانه کاران است» فک .

/bedu kerdan/ بدو کردن - کسی
 را مقصر شناساندن ، تقصیر را به گردان
 کسی انداختن . بده کردن
 bada kerdan - کسی را بد و آنmodن و کنفت کردن
 (تهرانی) » قل .

نمونه. «بنگهای از دزدی، نشانه‌ای از مال دزدیده شده» فک.

/bēl o borb/ بل و برو - بل بشو،

درهم و بروم، بی‌نظم و ترتیب» فک.

/bēlu/ بلو - خوش‌کاب،

سهول القبول.

/benə kerdan/ بنگردن -

شروع کردن.

bena /bene/ بنه - پسته و حشی»

= محصولی است و حشی شبیه بخشش آنکور که در معالجات بکار می‌رود و از غوره آن ترشی می‌گذارند و در تهران چاه‌لانقوش نامند (شیرازی) پسته کوهی (لار) «فل.

- [بنستان] /denestun/

۳۰-۵۶*۵۶-۳۸ دهکده‌خانواری دهستان
حتکن در ۹ کیلومتری شمال باختنی زرند.

/beniz/ بنیز - ۳۱-۲۴*۵۶-۳

دهشت‌خانواری در ۳۵ کیلومتری باختنی کوه‌بان کیمان. هوایش کوهستانی و محصول آن غلات و لینیات است.

/benouš/ بنوش - بنفسن.

/beγal/ بغل - آغوش، زین‌بغل.

بهلهو و کنارچیزی، فاصله بهلهو و بازوی آدمی» فک. ← گف. /ye/ یک بغل؛ بهاندازه‌ای که در بغل توان گرفت.

/zēdan/ درآغوش گرفتن /kerdan/

با یک حرکت کسی یا چیزی را زیر بغل

جا دادن یاد درآغوش گرفتن . /xâb/

بغلخواب - همیست . /xâbi/

بغلخوابی - همیستری. «زنی غیرشرعی

که بمنظور نزدیکی به بستروی روزن

(تهرانی) » فل.

/umēdan/ بکار-لارم. /bekār/

بکارآمدن - لازمشدن.

/bekoš makošu/ بکش‌مکشو -

تردید.

/bekr/ بکر - دست نخورده.

/zemin e/ زمین بکر، زمین دست

نخورده و ناکاشته.

/beku beku/ بکوبکو - بروبرو،

رواج بازار و اعتلای کار.

/bēl/ بل = بهل، بگذار،

/bēleteš/ «بهلش» بگذارش.

/belad/ بلد - ۱-راهمنما، راهبرن،

مطلع ۲ - عوض و بدل ← /bedal/ بدل.

/belam/ بلم - «قایق (ها)»

کوچک. این واژه از صفحات جنوب بکرمان آمده‌است» فک.

/belaxš/ بلخش - درخش،

درخشش = /bedelaxš/ بدلخش -

«درخشندگی و برق که بنند و قطع شود» فک. [؟] بر قی که بنند و قطع شود با

تکرار لفظ /.../ رسانده می‌شود و لفظ تنها به معنی درخشش و جلا و برق است.

/bel bešu/ بل بشو - «درهم و

برهم، بی‌نظم و ترتیب = بهم‌شور» فک.

/bal bašu/ این واژه را در تهران /

تلفظ می‌کنند. ولی اگر از کرمانی گرفته شده باشد bel-bešu درست است.

یعنی بگذار و برو یا بگذار و فراد کن

ومفهوم آن وضع غیرقابل تحمل و هرج

و مرد است ← /bēl o boro/ بل

و برو .

/belge/ بلگه - برگه، نشانه،

حبوبات بر شته شده که با قند یا شکر ساییده
آمیخته و به عنوان تنقل می خورند .
- /besəb, besou/ بساب -
۵۹-۵۵-۳۱-۲۴ دهیست شصت خانواری
در ۳۰ کیلومتری باختیر کوه بندان
کرمان کار مردم آن کشت غلات و پسته
وینه است نام محلی این ده /dāli besəb/
ده علی بساب است .
- /besir/ بسیر - بیزار «سیر» -
 منتظر «مثالاً كويوند از مرگ ما بسیری؟» فک.
- /beškan/ بشکن - ۱- مجلس ساز
و آواز ۲- آوازی که از بهم زدن
انگشتان در آید = /teleng/ تلگ.
/teleng = بشکن زدن /-zedan/
zedan/ تلنگ زدن ،
/teleng šekastan/ تلسکشکستن
. ← گف .

/betarjā/ بترجا - موضع مخصوص
/harce ne vartar/ هرجه نه بدتر (بدترین چیز، بدترین جا)
شیفتگاه .

/betilu/ بتیلو - بلم - زورق
/bextan/ بختن - بیختن .

/beydāγ/* بیداغ - (بیرق) پرجم .

/beyle/ بیله - خرید و فروش تخمینی
/zedan/ کلا یا میوه‌ای را بدون
توزین و یکجا خرید و فروش کردن .
«تخمین زدن» فک .

/yi/ بیله‌یی - کالایی که با بیله خرید
و فروش شود «چکی و یکجا، بدون شمارش
یا وزن کردن جنس» فک .

/beytatš xān/ بیتش خان -

/šur/ بغل شور - آبی که از کناره
قنات می تراود .
- /beγeli/ بغلی -
چیزی که در بغل جای می گیرد
شیشه کتابی کوچک مشروب (۵۵) «فل .
* /beγeyjun/ بغیجان - ۴۶-۵۶
۳۱-۳۰ دهکده ۱۰ خانواری در ۲۳
کیلومتری جنوب باختیر راور کرمان .
هوایش کوهستانی و کار مردم آن کشت غلات
و حبوبات و دامداریست .
- /berak/ برک - نوعی شال که با
کرک بز می بافند «پارچه‌های پشمین فازک
که نوع کرمانی آن از برکهای بجستان
شیروان بهتر است» فک .
/berāne ju/ برنه‌جو - قسمتی
از قنات که روی آن باز است «برنه»
جوب berahne-jub : جوئی که بالای
آن پوشیده نیست» فک .
/berāne xošāl/ برنه خوشحال -
بینوای خرسند و شاد .
borahna xošāl = بی غم و لایابی که
در عین نداری خوشحال است (تهرانی) «فل .
- /beraxne/ برخنه -
/berāne/ برنه - گف .
- /berâder šu/ برادر شو -
برادر شوهر .
/berāku/ برآکو - برآکو .
«دامن و سینه کوه . این واژه در کتاب
حدود العالم من المشرق إلى المغرب مکرر
بکار رفته است » فک .
/bereškaf/ براشکاف - شکاف طولی .
/bereštu/ برشت - آرد برخی

- /bide/ بیده - یونجه خشک .
 « تابیده علوفه خشک (خراسانی - بهدینان) » فل .
- بیدمشک /bide meški/ - بدرنگ
 بیدمشک « زرد نسبه پررنگ » فل .
- بیدانجیر /bidenjir/ - کرجک
 « بوته کرچک = کنستان = کنتون » فل .
- * /bidu/ بیدو[ئیه] - ۵۶-۱۰
 ۳۰-۴۵ دهکده ۸ خانواری حصن د
 ۳۶ کیلومتری باختر زرند کرمان .
- [?] دهکده پنج خانواری دهستان
 حرجند در ۹۰ کیلومتری شمال باختری
 کرمان .
- ۳۱-۳۲ * ۵۶-۰۵ دهکده سه
 خانواری در ۱۳ کیلومتری شمال باختری
 کوهبنان کرمان .
- ۳۱-۰۴ * ۵۶-۳۲ دهکده یک
 خانواری دشت خاک در ۴۵ کیلومتری
 شمال خاوری زرند کرمان .
- * /bidun/ بیدان [ ] - ۵۶-۵۰
 ۳۱-۰۲ دهکده بیست ازدهستان سر بنان
 در ۶۸ کیلومتری شمال خاوری زرند کرمان .
- / e pān/ بیدان پهن [ ] - ۵۶-۱۰
 ۳۱-۳۰ دهکده ۶ خانواری
 در ۱۶ کیلو متری شمال غربی کوهبنان
 کرمان .
- / e xāje/ بیدان خواجه [ ] - ۱۱-۵۶
 ۳۱-۲۵ دهکده ۱۰ خانواری
 در ۱۴ کیلو متری شمال غربی کوهبنان
 کرمان .
- / bidu-simk/ بیدوسیمک - ۱۹-۳۱
 ۳۰-۳۱ ده بیست خانواری

بکتاش خان، نام یکی از حکام ساقی کرمان
 که به بکتاش خان غرلو مشهور است و در
 اصطلاح آذرا /orru/we/ بیقهش خان غزو
 گویندگویا در هیبت و قدرت اشتها را داشته
 است ← گف .

/kerdan/ بزک - /bezak/
 بزک گردن آرامتن آرایش کردن .
/serew/ بز تکاه - /bezangā/
 سر بز نگاه : لحظه مناسب ، موقعیت
 مطلوب .

/bezen o boku/ بزن و بکو
 « مجلس سور و سورور » فل .

/kerdan/ بلند - /beland/
 بلند گردن - بودن چیزی یا کسی -
boland kerdan = کسیرا فریفتان و
 با خود بردن (خراسانی) فل .

/berāder/ برادر ← /bergāder/
/bərim e nexe'i/ برمی نخعی
 ۳۰-۵۰ * ۵۶-۵۵ دهکده دو خانواری
 حرجند در ۹۱ کیلومتری شمال باختری
 کرمان .

/bib e kur/ بیب کور ←
/bif e kur/ بیف کور .
/bibi/ بی بی - ۱ - زن سیده
 ۲- جده . /bozorg/ بی بی بزرگ مسجد .
/bi botte/ بی بته ← بته .

/bidan/ بیدان - بودن .
/bid e leyli/ بیدل لیلی - « بید
 مجنون » فل .
/bi dard/ بیداره - بیرگ .
 بینیرت فل .
/bi dar koja/ بی در کجا - بی بناء ،
 خانه بدوش .